

KS. GRZEGORZ PAWŁOWSKI

ur. 1931; Zamość

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, Lubelszczyzna, PRL, współczesność, trudna pamięć, obóz koncentracyjny na Majdanku, obóz koncentracyjny w Oświęcimiu

Trudna pamięć

Pracowałem – Żółkiewka, Abramowice, Kurów, Chodel, Boby, takie parafie niewielkie. W Chodlu, mi opowiadali, jak likwidowano Żydów, jak im kazali śpiewać: „My parszywe Żydy, przez nas wszy i gnidy”. Jakiś tam chłopak wyrwał się, uciekał, to go zabili. Wszędzie te tragedie, wszędzie człowiek się tego nasłuchał.

Jak byłem w Głusku-Abramowice to wtedy ten obóz koncentracyjny na Majdanku leżał na terenie parafii Głusk-Abramowice, teraz już chyba nie. Jak chodziłem po kolędzie, to gospodarz jeden mówił: „Proszę księdza. Ten komin krematoryjny jest na moim polu.”. Ludzie opowiadali, te krzyki w czasie wojny i tak dalej, i ten dym ze spalonych ciał, na mnie to robiło wstrząsające wrażenie.

Właściwie, jak odwiedzałem później Oświęcim, bo moim marzeniem było, żeby [go] zobaczyć, to sobie myślę – zaraz, to jest tylko teraz muzeum, ale trzeba było widzieć wtedy co się to działo. Ci, którzy tam przeżyli, to dla nich to było przeżycie, tak? Potem to już jest jednak – czy te buty, czy te włosy, czy to wszystko – to już tylko wspomnienie. Tyle tych butów, ale te buty były na czyichś nogach, te włosy na czyjejs głowie, prawda, to wszystko to nie jest tak o. Jednak to sobie wyobrazić, to cierpienie tych ludzi, którzy tam byli, którym te włosy obcinano, którym buty zabierano, których męczono. Do tej tragedii byłem po prostu zahartowany.

Teraz tutaj w Izraelu obchodzi się każdego roku Shoah, trochę patrzę, ale [myślę, że] nie można tak z tym żyć cały czas, całe życie, bo człowiek by się zamęczył. Było przeszło. Pewnie, człowiek tego nie zapomni, ale życie ma swoje prawa i trzeba iść dalej. Chodzi o to, żeby ludziom pomagać, nie można zapomnieć, ale przynajmniej nie okazywać tego ludziom, że ja akurat jestem dzieckiem wojny i że, reaguję w specjalny sposób.

Data i miejsce nagrania	2006-12-27, Tel Awiw-Jafa
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marzena Baum
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"